

FOTO SLOVNÍČEK

STRUČNĚ A JASNĚ

TENTO MĚSÍC: UKLÁDÁNÍ FOTOGRAFIÍ

Na co se zaměřit při výběru pevného disku pro zálohování snímků a jak disk používat

5 HLUČNOST

Na hlučnost celkem záleží v případě, že u disku trávíte dlouhý čas. Nejvíce hluku vydávají disky při zapnutí ventilátorů, když se zvýší vnitřní teplota.

4 RELIABILITY SPOLEHLIVOST

Toto kritérium se obtížně hodnotí, většinou se ovšem vyplácí dát přednost zavedeným značkám jako WD nebo Synology.

3 KONEKTIVITA

Kvůli lepší kompatibilitě s větším počtem zařízení se doporučuje externí disk s více porty (např. USB + FireWire). U přenosných disků do kapsy stačí většinou USB.

Pevná paměť SSD Žádné pohyblivé komponenty

Základ pevného disku tvoří otočné plotny, které rotují podobně jako CD v mechanice. Zato SSD technologie využívá flashovou paměť, podobnou jako na paměťových kartách. SSD média jsou tedy spolehlivější a rychlejší, zároveň ovšem pořád ještě o hodně dražší (v přepočtu na gigabyty).

2 RYCHLOST

Otáčeli se pevný disk pomalu, prodlužuje to čas nutný ke zkopírování fotografií. Za stejných podmínek je disk s 5 400 otáčkami za minutu zhruba o třetinu pomalejší než disk se 7 200 otáčkami.

1 KAPACITA

V dnešní době se rozhodně vyplatí disk s pamětí v řádu terabytů (TB). 1 TB se rovná 1 000 GB, tedy nějakých 31 až 33 tisíc fotografií z Canonu EOS 5D Mark III (22,3 MPix) ve formátu RAW.

Nejoblíbenější způsoby zálohování

Jaký způsob zálohování je nejlepší? To záleží na tom, kolik fotografií produkuje. Při archivaci a zálohování velkého množství snímků a videozáznamů představuje cenově nejúspornější řešení externí

pevný disk, resp. záložní disk v PC. Ve většině případů lze ovšem doporučit ukládání na různé typy médií podle aktuální situace. Například na cestách se nejlépe hodí kapesní externí disk a totéž platí v případě, že

jste doma pevný počítač nahradili notebookem. Kapesní disky jsou malé a levné, můžete si jich tedy pořídit několik a průběžně zálohovat v terénu. Pak z nich lze snímky zkopírovat na hlavní záložní médium.

1

Optický disk — Vypalování na DVD nebo blu-ray se zdá být v éře laciných harddisků beznadějně překonané, ale někteří to mají pořád rádi. Jen pozor na rostoucí velikost souborů – běžné DVD má kapacitu necelých 5 GB a to dnes opravdu není mnoho. Na blu-ray se vejde nějakých 100 GB, tento formát ovšem podporuje jen malé procento počítačů či notebooků.

2

Kapesní externí disk — Opravdu se vejde i do větší kapsy a navíc nepotřebuje napájení, stačí mu USB kabel. Ideální řešení v případě, že má vaše sbírka fotografií cestovat s vámi, ať jedete kamkoli. Dnešní modely běžně nabízejí kapacitu mezi 1 a 4 TB. Některé se vyznačují odolným provedením do náročnějšího terénu.

3

NAS — Zkratka NAS znamená Network-Attached Storage neboli síťové úložiště. Zařízení tohoto typu se připojí k routeru (dnes většinou bezdrátově) a umožňuje přístup k fotografiím z libovolného místa na světě, pokud tam funguje internetové připojení. Zařízení je většinou vybaveno několika disky s různou variantou nastavení. Možnost síťového sdílení je skvělá, jen pozor na zpomalování přenosu.

4

Externí pevný disk — Tradiční externí disk nabízí při stejné ceně většinou rychlejší kopírování dat a větší kapacitu než kapesní disky, což oceníme hlavně při domácím využití. Některé modely chrání data pomocí duplikovaného ukládání v režimu RAID. Obecně jsou ale tyto disky hodně velké a těžké, navíc mají vlastní napájecí kabel.

Vlevo Hodně fotografií dnes využívá internetová (cloudová) úložiště. Mají dvě výhody: můžete bezpečně ukládat snímky v terénu či na cestách a navíc je hned pohodlně sdílet. Omezená kapacita je na velkých serverech k dispozici zdarma, za nevelký peníz pak získáte dostatek prostoru na roky dopředu.

U KLÁDÁNÍ a zálohování fotografií nepatří k zábavným součástem fotografické práce, a tak není divu, že ho nadšení kreativní jedinci občas podceňují – mají plnou hlavu výtvarných a estetických vizí, tak kdo by se zabýval nějakými technickými. Jenže i tento nezáživný proces má velký význam. A nevyplácí se ho podceňovat, člověk by taky mohl všechny své snímky velmi jednoduše ztratit.

Dříve nebo později to nevyhnutelně přijde: vaše fotografie začnou zabírat tolik místa, že už se nevejdou na pevný disk v počítači a vám nezbude než se poohlédnout po jiných místech k jejich ukládání. Jistě, v mnoha případech si člověk může prostě pořídit větší disk, jenže spoléhat na jedno jediné úložiště rozhodně není optimální řešení – co když se vám počítač poškodí nebo vám ho někdo ukradne? Hlavní zásada zálohování

zní: každou fotografii je zapotřebí uložit na dvě či více míst.

Existuje celá řada možností, tím nejjednodušším řešením jsou pochopitelně pevné disky (ať už v počítači, nebo externí). Na trhu se prodává celá řada modelů nejrozličnějších typů, při výběru by se člověk měl zaměřit především na jejich kapacitu, rychlost a spolehlivost. Zejména poslední kritérium se obtížně hodnotí, většinou se ovšem vyplatí dát přednost zavedeným značkám

SYSTÉM RAID

Je soustava několika disků optimálním zálohovacím médiem?

Termín RAID (Redundant Array of Independent Disks) označuje sadu několika samostatných, avšak vzájemně propojených pevných disků, které různými způsoby spolupracují.

Systémy mohou fungovat různě, poznáte to podle čísla v názvu. Systém RAID 0 pracuje s různými disky dohromady jako s jednou velkou jednotkou, což znamená, že se

Pokud se jeden z disků porouchá nebo chcete systém upgradovat, stočí disk jednoduše vyjmout ze slotu a nahradit jiným.

tak výrazně zvyšuje celková kapacita a rychlost systému. RAID 1 naproti tomu dělí systém na dvě samostatné jednotky a obsah ukládá na obě současně, takže rovnou vznikají záložní kopie všech souborů.

Druhá varianta znamená, že systém má sice menší kapacitu, ale zato o data nepřijdete, ani když se jeden z disků poškodí. Zní to jako ideální způsob zálohování fotografického portfolia, jenže ani tento systém není úplně bezchybný. Pořád platí, že se všechna cenná data nacházejí fyzicky na jednom místě, a navíc mnohé softwarové operace probíhají na obou discích současně. Pokud tedy omylem nějaké soubory vymažete z jednoho disku, smažou se i z druhého. Napadne-li systém virus nebo dojde-li v chybě v softwaru, opět to ovlivní obě kopie. A o oba disky přijdete i při krádeži či živelné pohromě.

Systém RAID se zkrátka hodí hlavně pro archivaci – je

Synology DS216play je dostupné dvoudiskové datové úložiště NAS, které využijete nejen jako bezpečné místo pro vaše fotografie, ale také jako multimediální centrum pro celou rodinu.

dobré mít kopii fotografií hned po ruce v případě, že se jeden z disků porouchá. Jenže archivace a zálohování jsou dva různé procesy a mají

odlišné zásady. Při zálohování platí, že by se měly různé kopie souborů nacházet na úplně jiných místech a nejlépe i na odlišných médiích.

KAPACITA
Malé upozornění: pokud si pořídíte systém se 4 TB a nastavíte ho na režim RAID 1, bude mít každý z disků kapacitu jen 2 TB.

jako WD nebo Synology. Mimo jiné velmi často poskytují prodlouženou záruku, což v tomto případě rozhodně není k zahoezení.

Kapacitu a rychlost lze změřit mnohem snadněji. Sami nejlépe víte, kolik fotografií vám v portfoliu průběžně přibývá a jak velký prostor tedy potřebujete během následujících několika let. A naše rada zní: pečlivě si to číslo spočítejte a pak ho znásobte dvěma. Člověk jen překvapeně zírá, jak rychle se i takové 2 terabyty (TB) zaplní, když fotografujete a natáčíte videozáznamy ve vysokém rozlišení.

Co se rychlosti týče, záleží jak na samotných otáčkách disku, tak i na možnostech připojení. Vyplatí se moderní porty jako USB 3.0 či Thunderbolt s rychlým datovým tokem, zejména v případě, že často natáčíte a zpracováváte video.

Pro klid duše je dobré rovnou zálohovat soubory ve více kopiích. V takovém případě doporučujeme kombinovat různé značky zálohovacích zařízení, aby náhodou

V mnoha případech si člověk může prostě pořídit větší disk, jenže spoléhat na jedno jediné úložiště rozhodně není optimální řešení.

v budoucnu nedošlo k problémům vinou nekompatibility hardwaru. Pokud člověk spoléhá na jedinou značku, může se stát, že třeba v důsledku firemní politiky odmítnou všechny zálohovací disky komunikovat s počítačem, což znamená velké nepříjemnosti. Dobré je také zálohovací zařízení fyzicky dávat na různá místa.

A když jsme u toho, ještě výhodněji řeší fyzické ukládání nejruznější internetová neboli cloudová úložiště. V takovém případě se fotografie či videa nacházejí zcela mimo váš domov či kancelář a vy se

k nim můžete dostat z libovolného místa, kde máte k dispozici internet. Zároveň můžete snímky s kýmkoli sdílet a automaticky synchronizovat internetové úložiště s počítačem. Nevýhodou je, že to není zadarmo – za slušný prostor na cloudových serverech se platí pravidelný paušál, částky ovšem nejsou nijak vysoké. A další potenciální problém spočívá v nutnosti internetového připojení.

Dnes najdeme celou řadu cloudových variant od populárních velkých služeb typu Dropbox či Google Drive až po servery provozované přímo výrobcí fotoaparátů (Canon Irista či Nikon Image Space). Někde se platí měsíčně, jinde ročně (to bývá trochu výhodnější). Třeba Google nabízí na jednom účtu 15 GB zdarma, což platí společně pro Google Drive, Gmail i Google Photos. Za poplatek je pak k dispozici celá řada variant od 100 GB za 1,99 \$ (cca 49 Kč) měsíčně až po 30 TB, za což ovšem zaplatíte každý měsíc 299,99 \$ (cca 7 350 Kč).

Jak si vytvořit pracovní systém

Ze zálohování by se měla stát rutinní činnost, pak budou snímky v bezpečí

Jak často své snímky zálohujete? Pokud na tuto otázku nedokážete odpovědět, je načase zálohovat rovnou znovu. Při téhle činnosti hodně záleží na pravidelném opakování, pokud možno co nejčastějším. Jen tak dokážete minimalizovat riziko ztráty cenných fotografií, dojde-li na nejhorší.

K automatickému zálohování slouží nejruznější aplikace, například Time Machine pro Mac OS X. Mnohé

z nich umožňují zálohovat nejen fotografie, ale veškerá data v počítači. Jak už bylo několikrát řečeno, zálohované soubory by se měly nacházet v několika kopiích na různých místech. Profesionálně se v tomto ohledu drží tzv. pravidla 3–2–1: fotografie (i jiná data) by se měly vyskytovat aspoň ve třech kopiích, na dvou různých typech médií a minimálně jednu kopii je dobré umístit mimo domov či pracoviště.

Fotografie zálohujte ještě předtím, než je smažete z paměťové karty. Kompletní záloha celého archivu by měla proběhnout minimálně jednou měsíčně.

Jednoduchý návrh pracovního postupu

Stažení

Fotografie z paměťové karty nebo jiného média zkopírujte co nejrychleji, jakmile se dostanete k počítači.

Import

K přesunu na vybrané médium můžete použít běžný systém kopírování ve Windows, ale také sofistikovanější postup v grafickém programu. Výhodou je možnost přidat ke snímkům popisky a klíčová slova.

Jména pro soubory

Není špatné pojmenovat samotné soubory unikátními názvy, které na první pohled prozradí, co je to vlastně za fotografie. Vhodná varianta: Datum_klíčové slovo_pořadové číslo, např. „2016-07-28-výlet_Amsterdam_01“.

Záloha

Zkopírujte snímky na samostatný pevný disk, který slouží jako záložní médium pro pracovní archiv. Pokud k importu používáte Lightroom, zálohujte také katalogový soubor, protože se v něm nacházejí i klíčová slova a záznamy o provedených úpravách.

Archiv

Soubory ve formátu RAW (nebo neupravené JPGy) přímo z fotoaparátu slouží jako digitální negativ a měly by se archívat na jiném médiu než upravené hotové snímky.

Jméno složky

Také složce, v níž se fotografie nacházejí, je dobré dát dobře rozpoznatelné jméno. Hodí se lokalita, ústřední motiv apod.

Smazání

Teprve až po zálohování původních i hotových souborů přichází čas znovu zformátovat paměťovou kartu.

Opakovaná záloha

Jedna záloha nestačí – systém 3–2–1 radí uchovávat každou fotografii minimálně ve 3 kopiích, z toho aspoň jednu fyzicky mimo domov. Také doporučujeme nainstalovat systém pro automatické zálohování celého počítače (cca 1× měsíčně)

